

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De triplici vigilia & tribus hostibus. Serm. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

vobiscum ipsi expendite, quanta sit benignitas præpotentis Dei, pro labore exiguo tanta reddentis præmia, puta seipsum. Equidem non video, ut pro dignitate hanc Domini sententiam commendare queam qua ait. *Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Merito sane dici de illa possit, *O verbum saluiferum, o verbum gaudij plenum, o verbum iubilo refertum, ac vndiquaque consummatum, o verbum anxietatis expers, o verbum cordi omnem angorem & solitudinem superuacaneam auferens, o verbum omnem infrugiferam cognoscendi appetitionem extinguens, o verbum voluntatis propriæ nescium, o verbum cor virile efficiens, ac pace sempiterna confirmans, quam nullus neque dæmonum, neque hominum perturbare queat, o verbum cor hominis ab omnibus cæli & terræ creaturis penitus nudans & expolians: utpote quod Deus sibi vni seruare decreuit. Interim nihilominus eiusmodi verè pauperibus omnia Deus subministrat absque illorum desiderio: & quicquid putant sibi esse necessarium, Deo procurante adipiscuntur, absque sua solitudine. Si enim Deus, horum est custos pauperum, ipse erit & nutritor & pastor. Obsecro fratres charissimi si qui sunt inter vos, qui mea dicta non satis capiunt, ut simpliciter ea accipiant absque curiosa inuestigatione, ne in errorem incurrât: Solis enim expertis ea benè perspecta sunt, nec satis possunt explicari inexpertis. Rogemus Dominum Deum, ut nos verè pauperes spiritu efficiat, quo & nos post momentanea huius vitæ curricula possimus ad beatissimam Sanctorum omnium, quorum solennitate hodie latamur frequentiam, peruenire, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui est Sanctorum omnium caput & corona, quem laudat vniuersa cœlestis Hierusalem in secula seculorum, Amen.*

IN SOLENNITATE SANCTI HVGONIS

Episcopi Lincolnienſis Carthusienſis ordinis Alurni.

De triplici vigilia & tribus hostibus.

Sermo I.

Beatissimus ille seruus quem cum venerit Dominus & pulsauerit ianuam, inuenit eum vigilantem, Luc. 12. Charissimi fratres, magni pastoris hodie festiuitatem agimus, qui & se immunem custodire, & pro alijs tuendis eruditus potuit vigilare. Hic noster est Hugo Lincolnienſis Episc. & Carthu. monachus. Idèd moachus, ut sua ruta seruaret:

ideo autem est Episc. ut aliena quoque vigilando & docendo protegeret. Sæpè nos, charissimi, ad vigilandum admonet Dominus, eosq; qui suo obtemperât consilio, beatos prædicat. Quippe qui nos inter animæ pericula non ignorat versari, serpentes in sinu circumferre, & laqueos comedere ac bibere. Vigilantia igitur & circumspectio quantopere nobis opus sit, res ipsa loquitur. Quare prima causa ut vigilemus esse potest, ne circumueniamur ab hostibus. Hostes habemus mundum, carnem, diabolum, atque ad eam propriam ipsam nostram voluntatem. Caro nos impugnat, & trahere nititur ad sensuum oblectamenta, ad luxum, ad curiositatem, noua sciendi videlicet, ut quæramus

Hostes animæ tres qui sunt.

Caro propria quibus modis impugnet hostem.

H h h

mus

- G. lat. 4.** mus mollia, optemus pulchra, procuremus suavia, ã, lætatur cū gaudio quæ & cōmoda propria, & respiciamus laborem fugiamus q̄ aduersa. Caro laetatur diu dormire, lautè comedere, delicata amare, communia ac minus sapida respicere, ociari, fabulari, labores fugere, ex diuinis cœdio affici, & cum creaturis spiritualiter fornicari, Caro conqueritur de ieiunio, murmurat de uoliori cibo, indignatur si parcè tribuitur, contristatur si sobriè ministratur, caro fugit paupertatem, horret abstinentiam, deestatur penuriam, quare consolationem, amplectitur acediosam quietem. Qui eiusmodi sunt, fratres, in carne sunt: & si sponte ita manent, hoc est, si se non corrigunt, si non dolent, si se non arguunt & contra se pugnant, dici quidem possunt Carthufianæ, sed non sunt, quia primam fidem suæ professionis irritam fecerunt. Nam uocationis nostræ scopum finemq̄ attenderimus, omnino ordinem idcirco sumus ingressi, ne secundum carnem uiueremus. Secundum carnem autem uiuimus, si opera & desideria hæc carnis quæ paulò antè recensui, spiritu non mortificamus. Hortor vos, charissimi fratres, abiciatis omne ocium, ne minima tēporis portio in uobis sine fructu pereat: pretiosissimum est uis nostræ tempus, cuius ratio à Deo reddenda à nobis districte exigetur. Doleo saepè vehementer, quod uideo plerosq̄ uestrum adedè inaniter, adedè leuiter, adedè ociosè ne dicam etiam perniciosè tempus suum consumere, & prope modum nihil de fructu seu profectu animæ suæ cogitare, quæ carnis sunt plusquam oportet sapere, ad propria & quæ corpori conueniunt prudenter esse, ad ea uero quæ Iesu Christi sunt, hoc est, ut sciatis quid magis illi placeat quid uitæ eius conformius sit, quid denique eius gloriam uerius promoueat, inertes esse & oscitantes. Sanctus Hugo carni bellum indicens, ipsam adedè ieiunijs afflixit, ut peculiaria etiam multa statutis plusquam teneretur adjiceret, & abstinentias in pane & aqua ter in hebdomada faceret, & manducans, ne de cibi cogitaret delectatione aut uilitate, librum ante se habebat, ex quo continuè legeret. Hoc ipsum boni adhuc hodie omnes faciunt Carthufiani, formidantes à Deo carnalitatibus argui, si refectionem corporis abiq̄ animæ cibo sumerent. At prohi dolor, sunt qui de animæ (cuius refectione magis est, necessaria) cibo parum cogitantes, adedè cum suo cibo, adedè cum saepe corporali sunt occupati, ut anima interim relicta ieiunet, donec etiam non ultra esuriat. Charissimi fratres, sumamus cibum in timore Domini, si ne quo uiuere nemo nostrum potest, non eligentes, non discernentes quid apponatur nobis, modo eiusmodi sit, ut fame urgente comedi possit. Si delectatio (quæ semper comitatur, quamdiu natura est natura) non potest non sentiri, sentiatur ita ut tamen non queratur, id est, ut in illa non quiescat, ut nō desideretur, ut non intro recipiatur, sed à corde, id est, interiori homine perculsa, cum actu ipso comestitionis transeat & pereat. Sentiatur, inquam, ipsa delectatio sed non delectabiliter, id est, non propter delectationem, sed propter necessitatem, cui aliter subueniri non potest. Inde displiceat magis uobis ipsa misera necessitas atque captiuitas humana, quod non potest quo uolet, uili & impura delectatione carere. Si ita naturæ necessitatibus seruitur, necessitati seruitur, non uoluptati, & curam quidem carnis facimus, uerum tamen (quod solum prohibitum est) non in desiderijs. Vigilemus igitur charissimi circa sensuum nostrorum delectationes, circa creaturas quoque & res quas

Scopus moralis
natura uitæ
quis.
Rom. 8.
Temporis
perditio
quantopere
sit uitanda.

Quo carne
sua spiritui
subiugari
S. Hugo.

Cibus quo
eum timore
Domini sit
sumendus.

Rom. 12.
Vigilandum
quo sit circa
sensuum de-
lectationes.

quascunque, vt non ibi sistamus, non hæreamus, nihil nos extra Deum detineat, nihil possideat, sed animus ab omni creatura ab omniq[ue] amore extra Deum sit liber. Est alius hostis noster, mundus ipse, vnde mala haurimus exemplā, malatq[ue] colloquia. Inquinamur malorum consortio, quasi leuius sit peccare vbi multi delinquant, aut quasi corā Deo magis sit excusabile quod inter complices eorundem aliorum ve peccatorum minus erubescimus. Inquinat nos mundus cui placere gestimus, & ferre non possumus ab eo nos esse despectos. Sumus in oculis nostris non nihil, & in cordibus aliorum esse aut haberi volumus aliquid. Cupimus de nobis benè sentiri, nobis faueri, nos æstimari & in aliorum opinione bonos aut præstantes haberi. Hæc quotidiana est fornax tērationis humanæ, qua vrimur fallimurq[ue] à nobis ipsis. Nā carnalis illa superbia in vestium ostentatione aut aliarum rerum gloria, in iactantia scientiæ aut potestatis, minus ad nos spectat, & manifestior est, quam vt opus sit de illa cauenda vos admonere.

Accedit tertius hostis, diabolus, exercitum ducēs malarum suggestionū, id est videlicet, superbiæ, inuidiæ, malarum suspicionum, aliarumq[ue] passionum malarum & vitiolorum, quem vndique colligit, duobus prioribus hostibus, carne videlicet ac mundo suppetias eidem ferentibus. Cui tanto vigilantius tantoq[ue] fortius repugnandum est, quanto mille ei nocendi artes, mille fraudes, mille technæ ac insidiæ, quantoq[ue] ex confesso & palam aduersarius noster est nunquam placibilis. Sed confortat & nos consolatur, quod nihil est ei virium, nisi quantum illi nos tribuerimus. Pugnare etenim potest, at expugnare aut vincere non potest nisi volentes. Quamobrem cauendum maxime à proditore nostræ salutis & omnium pessimo hoste, quem intra nos gerimus, qui vnus si non esset, nulla nobis exterior pugna noceret, hic mala est nostra voluntas, pessimus vtique hostis, & semper vincens, vbicumque fuerit. Hac abucitur diabolus exufflans & odia, iurgia, inimicitias, iudicia temeraria, variatq[ue] mala concitans. Fratres, cōtra hæc pestē nil iuuant prædicatione, correctio, consilia ve quæcunq[ue] aliena: hanc oportet primum necari, quæ mortua, pax erit hominibus bonæ voluntatis. Non vt nulla sit pugna, sed vt tam certa victoria, tam certa sit corona, vt etiam ab aduersarijs nostris nolentibus ea fabricetur, qui quanto plus molestiæ, tanto etiam gloriæ adferant. Interim tamen vigilandum, ne circumueniamur: & ne langueat bona voluntas, quærenda sunt orationum remedia, ne dormitet, lectionibus, exhortationibus ac castigationibus excitanda est. Si, inquit, sciret paterfamilias quæ hora fur veniret, vigilaret vtiq[ue], & non sineret perfodi domum suam. Quia verò nescit, omnem horam habet suspectam, semper vigilat. Hoc modo nobis, quia hostes habemus qui pretioso thesauro nos spoliare moluntur, semper vigilandum est. Est tamen & alia adhuc ratio vigilandi. Beatus, inquit, qui vigilat ad fores eius, id est, sapientiæ quotidie. Beatus qui visitationem obseruat diuinam, qui mundum parat Domino hospiciū, purum videlicet cor, & vigilat super custodia cordis sui quotidie, vt cum Dominus ad ostium eius pulsauerit, cōfestim occurrat & aperiat ei. Tertia est vigilia ad sponsi aduentum, ad egressum media nocte, id est, hora nobis incognita nos euocantis, vt tunc vigiles, præcincti lumbis & ardentibus lucernis parati ad egrediendum de mundo & ad nuptiarum ingressum inueniamur. Hæc triplici vigilia beatissimus Hugo

Mundus iste quō impugnet hominem.

Diabolus quibus tentationibus hominem impugnet.

Voluntas propria quæ sit pessimus hostis & proditor salutis nostræ. Luc. 2.

Luc 12.

Vigilandum quo sit ad fores sapientiæ. Prou. 8. Luc. 12. Matt. 25. Luc. 12.

Quæ triplici vigilia armatus fuerit. B. Hugo,

H h h h 2

go sem-

Φ. VI
13

1. Pet. 4.
Mat. 10.
1. Cor. 15.
Psal. 1.
Rom. 12.
Libri cuius-
modi religi-
osis frequen-
tandi sint.

Cant. 3.

Iob. 27.

go semper armatus fuit. Contra hostes namque adeo fuit vigil, sicut in vita eius legitur, vt ne vnā quidem victoriam eidem diabolus potuisset subire. Et vos charissimi fratres vigilate in orationibus, ac citiore prudentia sicut serpentes, simplicesq; vt columbæ contra prudentiam carnis, quæ mort est animæ, & contra prudentiam mundi quæ stultitia est apud Deum. Meditami in lege Domini interrogantes quæ sit via bona, & discite: quæ Dei sit voluntas beneplacens & perfecta. Eam ob rem bonos frequentare libros, qui spiritum inflammant, vitia ostendunt, & ad virtutes erudiunt: hic enim lectio vestra debet esse scopus & finis. Nam si ex curiositate aut vanitate scioli aut docti habeamini, libros legitis, fructum vestrum hic recipietis sterilem & inanem. Qualis est lectio vestra, quale studium, talis vita. Deo uti uos oprant libros, mundani mundanos. Verum hoc alias. In altera vigilia, orationum, videlicet ac contemplationum, ad visitationem diuinam adeo fuit B. Hugo auscultas, adeo vigil, vt ne dormiens quidem ab oratione spiritum laxaret. Quare potuisset reuera dicere: *Ego dormio & cor meum vigilat.* Nam in somno cum nulla alia ab eo vox audiretur, hæc tamen quæ ad conclusionem orationis sæpenumero audiebatur. Amen Amen. Postremo ad horam mortis quomodo non vigilantissimus fuerit, qui tam inreperidus non nunquam ensibus nudatis & super caput eius vibratis pro iniuria suspensus regibus ac proceribus eorundem, pro Ecclesia, pro populo, pro religione, & qui contra tyrannidem omnem adeo restitit, vt impiorum neminem ferret qui non formidaret Hugonis cenfuram, ipse vero hominum minas fluctu penderet omnes, idq; non ex animi leuitate aut superbia, sed ex virtute, & ex bonæ astæ vitæ conscientia: vt pote qui pro Deo omnia agere, & nihil contra Deum se sciebat velle. Atque idem etiam moriens sibi hunc esse diem dicebat non iudicij, sed gaudij & consolationis, nimirum plenus fiducia in Deo, & securus quod non reprehenderet illum cor eius in omni vita sua. Quæ utinam pariter nobis tribuat Iesus Christus cum patre & Spiritu sancto benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo quis iustus in proximum, quomodoq; placere debeat Deo
Sermo II.

Magnum aliquid dici quadrifariam. Altitudo spiritualis quæ sit.

Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo, & inuentus est iustus. Eccl. 44. Festum beatissimi patris nostri Hugonis celebrantibus fratres charissimi tanto nobis ardentiori studio ad eius imitationem attendendum puto, quanto nobis ille & olim fuit professione coniunctior, & modo creditur charitate vicinior. Siquidem ordinis nostri alumnus, simul fuit & pontifex & monachus, nihil ex monastica humilitate vilior, nihil ex pontificali stemmate elatior, in utroque magnus, & tanto maior, quanto humilior. Dicitur autem quadrifariam aliquid magnum, altitudine, profunditate, latitudine, longitudine. Primum altitudine dicitur aliquid magnum, hoc modo arborem dicimus magnam, quam cernimus altam. Altitudo spiritualis, part.